

Vintersyklingskampanje 2020/2021

Erfaringsrapport

BÆRUM
KOMMUNE

1. Bakgrunn

2. Om respondentene

- Kjønn
- Hovedbeskjeftigelse
- Tilgang til bil
- Tidligere erfaring med vintersykling

3. Rapportert bruk av sykkel

- Endringer i reisevaner
- Reiseformål

4. Motivasjon og barrierer for vintersykling

- Motivasjonsfaktorer
- Barrierer
- Påstander om vintersykling

5. Drift av sykkelveinettet

- Generelle meninger om drift av det kommunale sykkelveinettet

6. Kampanjens effekt

7. Kilder

1. Bakgrunn

Sykkelstrategi med plan for sykkelveinettet 2018-2030 har et mål om at sykkelandelen Bærum kommune skal øke til 20% i områder med bymessig karakter innen 2030. Ambisjonen er å gjøre det attraktivt for alle å velge sykkel. For å få dette til må sykkel få større prioritet i arealplanleggingen, men det bør også jobbes aktivt med holdningsendringer i forhold til bruk av sykkel på hverdagsreiser. Forskning og erfaring fra andre sykkelbyer viser at utbygging av sykkelinfrastruktur støttet med kontinuerlig markedsføring øker sykkelinnsatsens effekt. Gode kampanjer kjennetegnes ved at de skaper interesse og engasjement blant befolkningen.

Det er forholdsvis mange som velger sykkel på sommerhalvåret, men når det nærmer seg kalde og mørke vintermånedene, avtar sykkelandelen betraktelig. Men til tross for lav sykkelandel på vinteren, har Bærum kommune registrert en økning siden lanseringen av den første kampanjen vinteren 2017/2018.

Formålet med kampanjen er å normalisere vintersykling, og med dette vise at den ikke er reservert kun for de spesialinteresserte. Utdeling av vintersykkelpakker kombinert med kommunikasjonstiltak er en av Bærum kommunes strategier for å få flere til å prøve ut sykling i vinterhalvåret.

I vintersyklingskampanjen 2020/2021 var det registrert 174 deltakere. Alle fikk en vinterpakke bestående av en halv pris på piggdekk, samt gratis hjelp til å sette på piggdekkene og enkel service på sykkel.

Våren 2021 ble det sendt ut en spørreundersøkelse til alle som deltok i kampanjen. De fleste hadde ikke syklet på vinteren før. Formålet med spørreundersøkelsen var å undersøke hvorvidt kampanjen hadde en motiverende effekt.

Av 174 personer svarte 122 (70% svarprosent). 88% av respondentene oppga at de hadde syklet gjennom vinteren, hvorav 61% sa at det var deres første vintersykkelsesong, mens 26% hadde syklet 2 eller flere vintre. Det var kun 13% som ikke hadde syklet i det hele tatt. Rekordmange (totalt 95%) har anbefalt andre å prøve ut vintersykling i mer eller mindre grad. Dette er veldig positivt med tanke på at kampanjens effekt går utover den utvalgte gruppen som har fått tildelt vinterpakke.

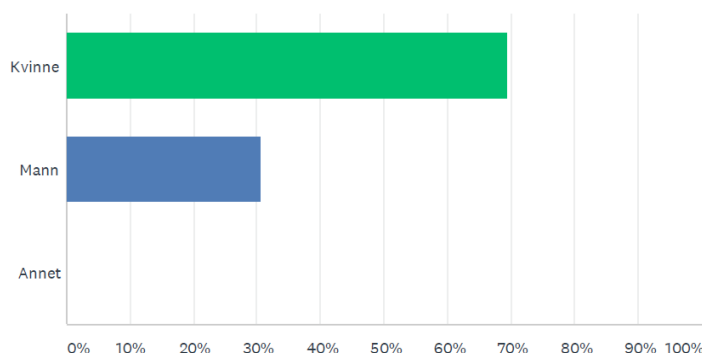
2. Om respondentene

- Kjønn

Det var mange flere kvinner som deltok i kampanjen (69%) enn menn (31%). Dette er en stor forskjell sammenlignet med første vintersyklingskampanje hvor kjønnsfordelingen var ganske lik, med en litt høyere prosentandel av menn (51% menn og 49% kvinner). Det kan indikere at vintersykling blir stadig mer populær, også blant kvinner. Det er generelt lav sykkelandel blant kvinner, og dersom utviklingen vil fortsette, kan den gi positive resultater i form av økt antall kvinnelige syklister.

SP1 Kjønn

Besvart: 121 Hoppet over: 1

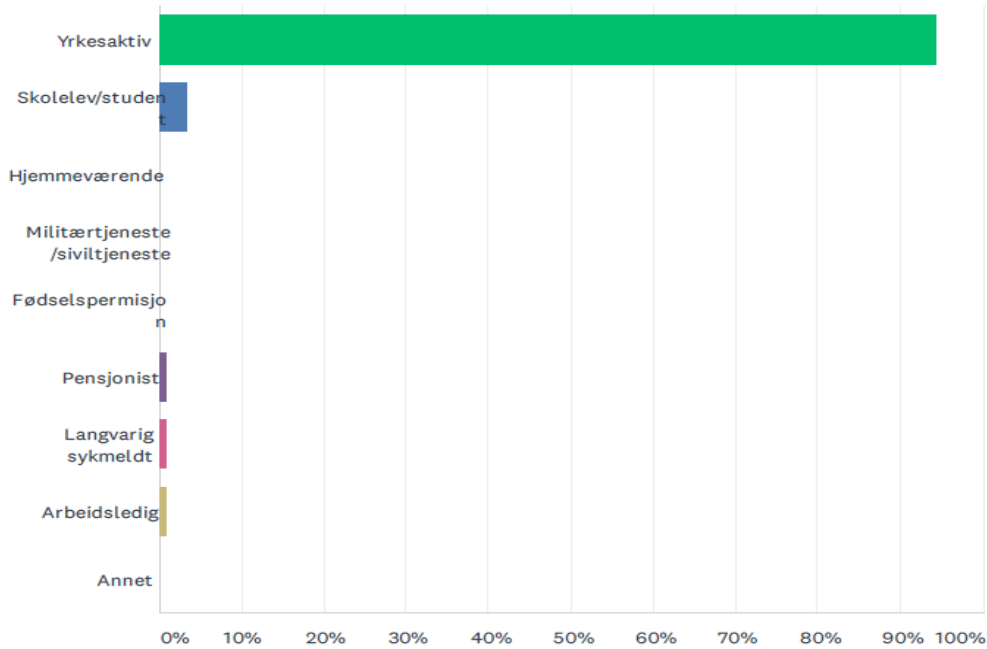

- Hovedbeskjeftigelse

94% av respondentene hadde oppgitt at de var i jobb, mens 3% var studenter og 3% enten pensjonist, arbeidsledig eller langvarig sykemeldt.

SP2 Hva regner du som din hovedbeskjeftigelse?

Besvart: 122 Hoppet over: 0

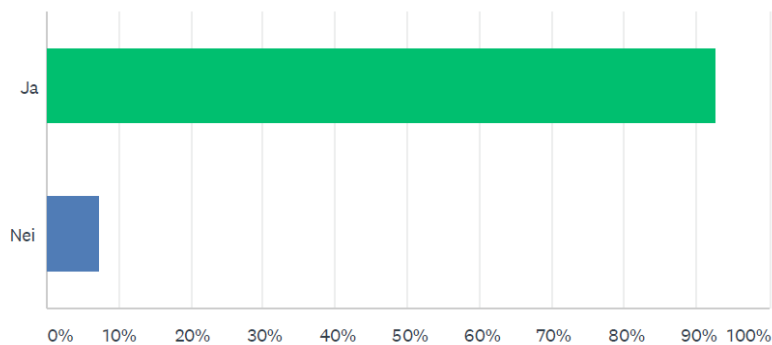

- Tilgang til bil

Av alle respondentene var så mye som 93% som hadde førerkort for bil. Av de var det 86% som disponerte bil, mens 6% hadde tilgang til bil av og til.

SP3 Har du førerkort for bil?

Besvart: 122 Hoppet over: 0

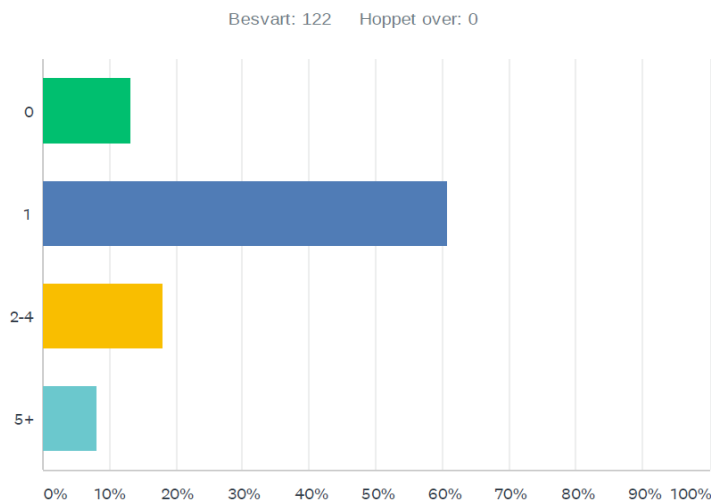

- Tidligere erfaring med vintersykling

Kampanjen var primært rettet mot syklister som aldri hadde syklet på vinteren før, det omfatter de som til vanlig sykler kun i sommerhalvåret, samt de som ikke har syklet før hverken sommer eller vinter. Det var allikevel en viss prosentandel som hadde erfaring med vintersykling fra før av (18% hadde syklet mellom 2 og 4 vintre inkludert vinteren 2020/2021 og 8% hadde syklet 5 vintre eller mer). Nye vintersyklister utgjorde 61% av respondentene.

Vintersykkelpakker skulle hjelpe syklister med å gjøre sykkelen klar til vintersesongen, de fikk alt nødvendig utstyr, hjelp til å sette på piggdekkene, samt informasjon. Halvpris på piggdekk var bl.a et tiltak som også skulle belyse viktigheten av å bruke piggdekk for økt trygghet og trafikksikkerhet. Det er for øvrig mange syklister som ikke er klare over at sykling på snø og glatte veier uten piggdekk kan være farlig.

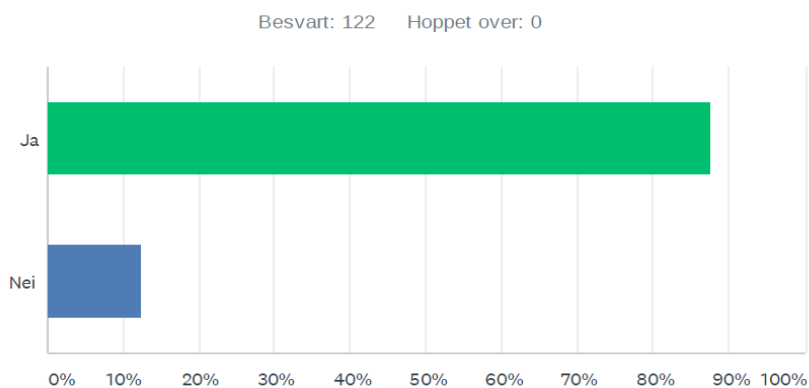
SP7 Hvor mange vintre har du syklet (inkludert denne)?

3. Rapportert bruk av sykkelen

- Endringer i reisevaner

SP5 Har du syklet i vinter?

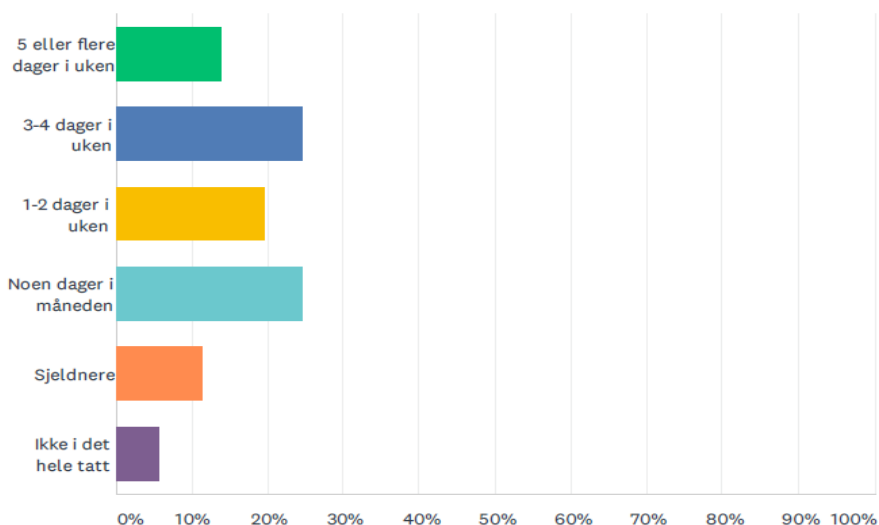

Undersøkelsen viser at 88% av respondentene hadde syklet i løpet av vinteren i mer eller mindre grad.

På spørsmål om hvor ofte de hadde syklet var svarene varierende. Det var 39% som syklet 3-5 dager i uken eller mer, og 36% som bare gjorde det noen dager i måneden eller sjeldnere.

SP10 Hvor ofte har du syklet denne vinteren?

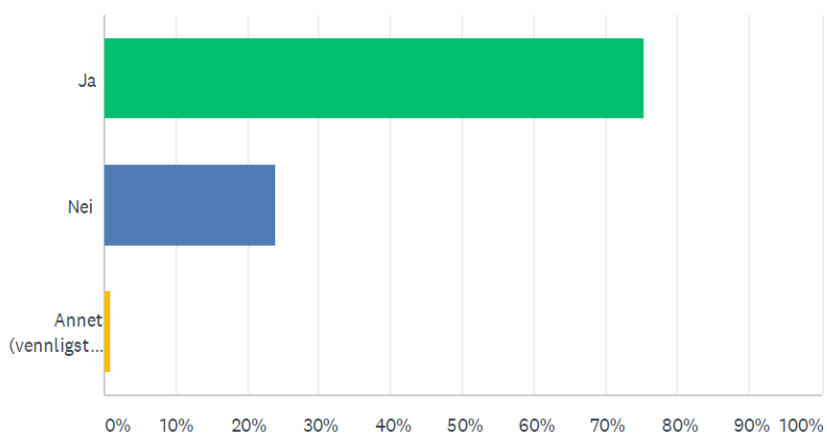
Besvart: 122 Hoppet over: 0

Hovedårsaken til en lavere sykkelandel vinteren 2020/2021 var redusert behov for arbeidsreiser og økt bruk av hjemmekontor som følge av pandemien. Over 75% svarte at koronapandemien hadde endret deres reisevaner.

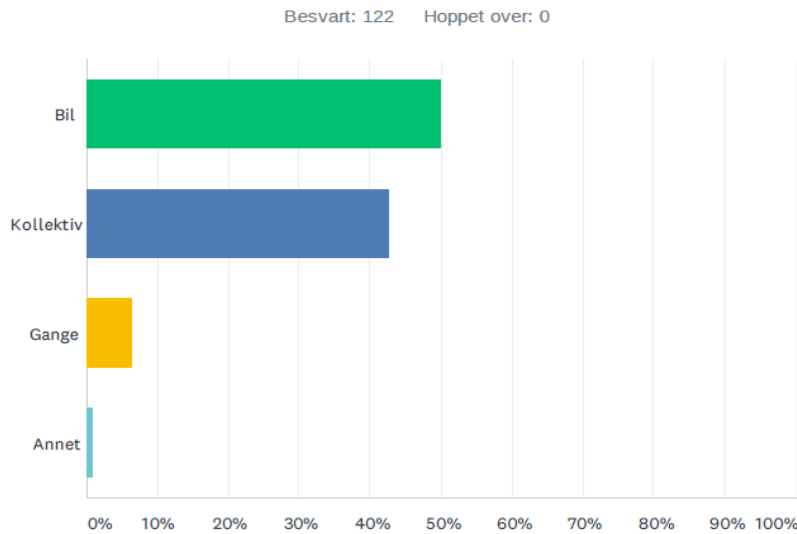
SP9 Har koronapandemien endret hvordan eller hvor ofte du reiser i forbindelse med jobb eller skole/studier?

Besvart: 122 Hoppet over: 0

For 50% har sykkel erstattet bilreiser, og for 43% kollektivreiser. Fordelingen ligger på cirka samme nivå som i tidligere kampanje. Det er likevel positivt at så mye som 50% har vært villig til å erstatte bil med sykkel.

SP8 Hvilket transportmiddel har sykkel i størst grad erstattet?

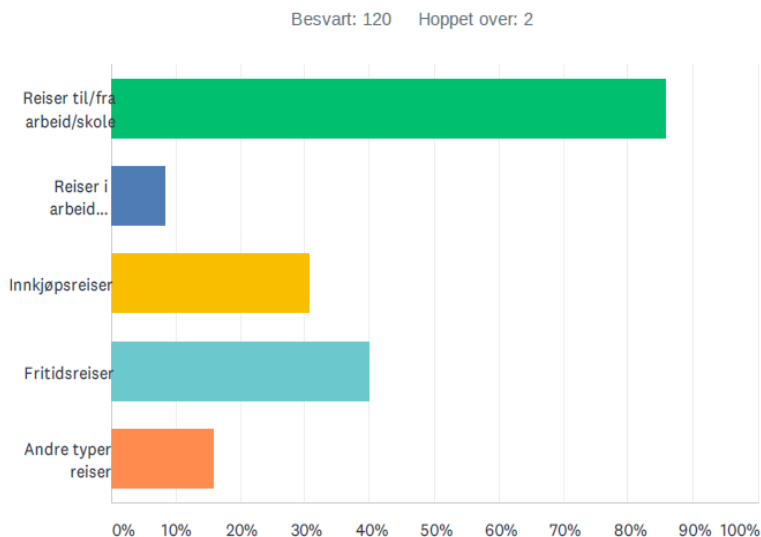

- Reiseformål

På spørsmål om reiseformål var det mulig å krysse av for flere svar.

Så mye som 86% har oppgitt at de har brukt sykkel mest på arbeidsreiser, mens fritidsreisene utgjorde 40%. Det er en økning på 13% i bruk av sykkel på fritidsreiser sammenlignet med tidligere vintersyklingskampanje i 2017/2018, da lå sykkelandelen på fritidsreisene på ca 27%. Det har også økt sykkelandel på innkjøpsreiser fra 18% i vinter 2017/2018 til 31% i 2020/2021. Dette kan ha sammenheng med bruk av hjemmekontor og behov for mer bevegelse i hverdagen.

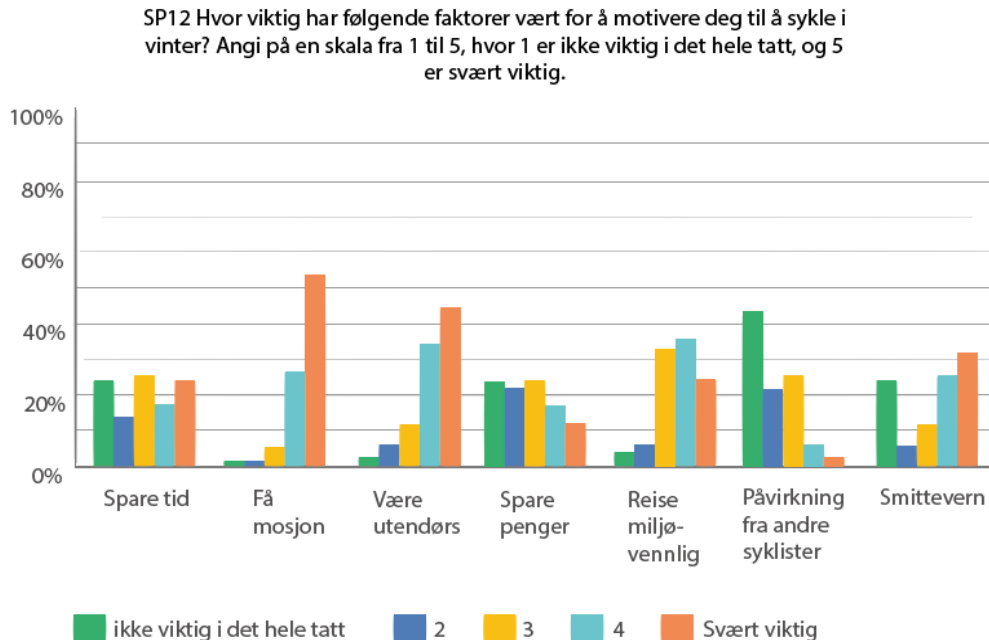
SP14 Hva slags type reiser har du brukt sykkel til vinterstid? Det er mulig å krysse av for flere svaralternativer.

4. Motivasjon og barrierer for vintersykling

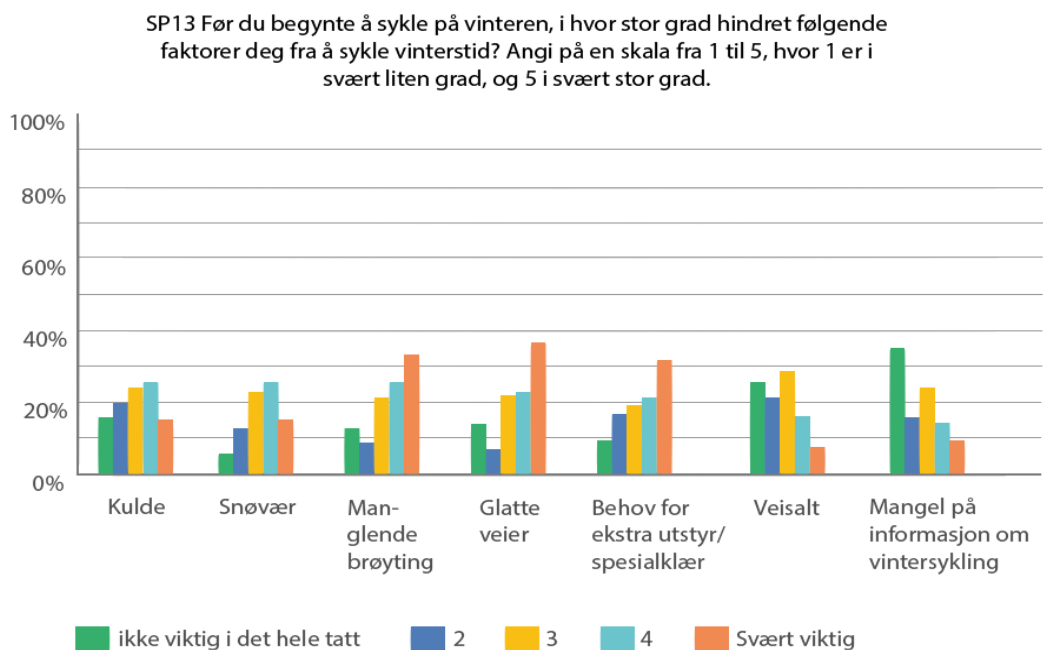
- Motivasjonsfaktorer

Respondentene ble spurt om å rangere en rekke faktorer ut ifra hvor viktig eller uviktig de var for å motivere dem til å sykle på vinteren. 53% svarte at det å få mosjon var den viktigste motivasjonsfaktoren som fikk dem til å sykle. Hele 44% svarte at det å være utendørs også var en faktor av svært stor betydning. For over 57% var smittevern en viktig eller svært viktig årsak til hvorfor de valgte å sykle vinterstid.

- Barrierer

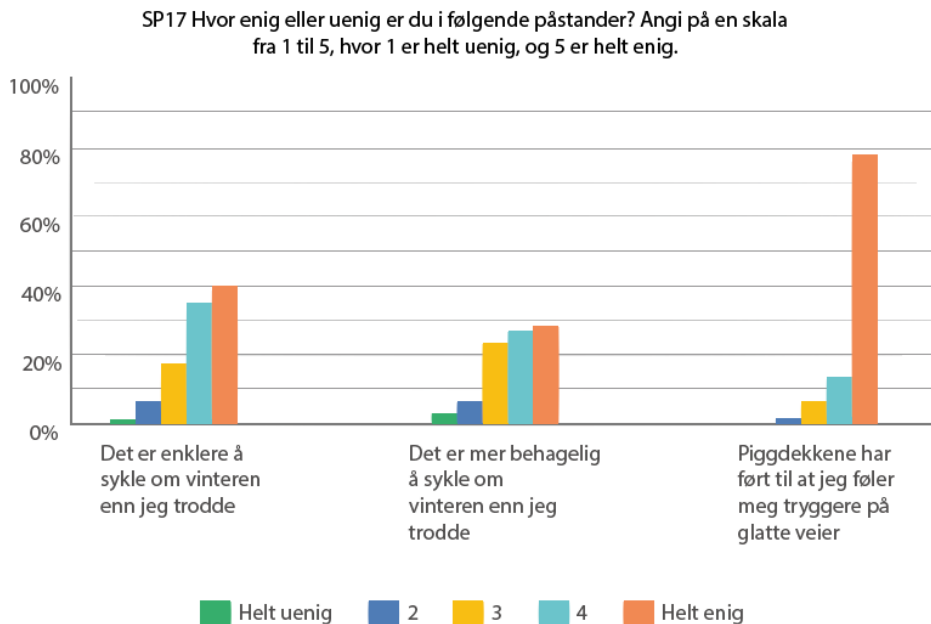
Undersøkelsen har avdekket hvilke barrierer hindrer folk mest fra å sykle på vinteren. Det viste seg at glatte veier ble oppgitt som den største barrieren, da 37% vurderte denne faktoren som av svært stor betydning.

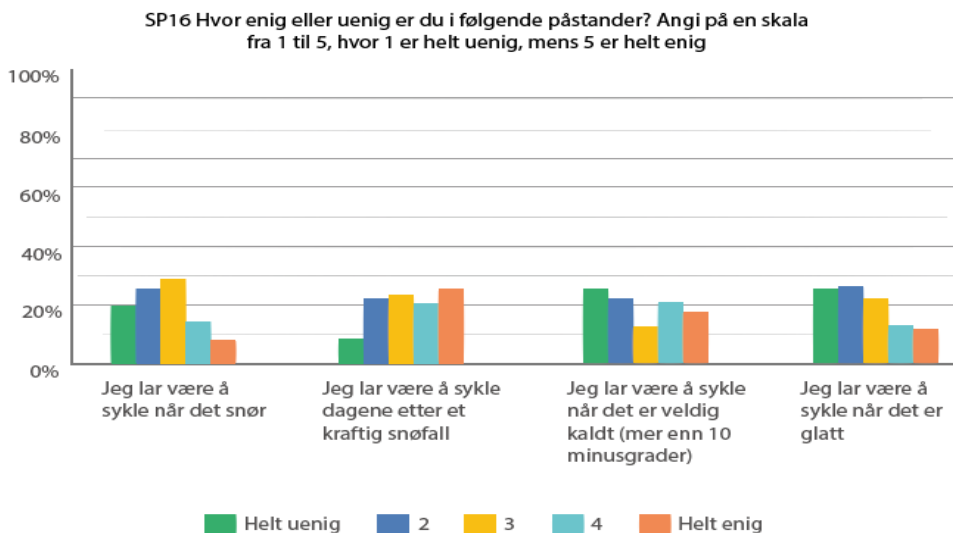
Rett etter var det snøvær - 34%, og manglende brøyting - 32% som de nest største barrierene. Behov for ekstra utstyr oppfattes også som en stor barriere av mange, da 31% har oppgitt at denne faktoren var av svært stor betydning før de begynte å sykle på vinteren.

5. Påstander om vintersykling

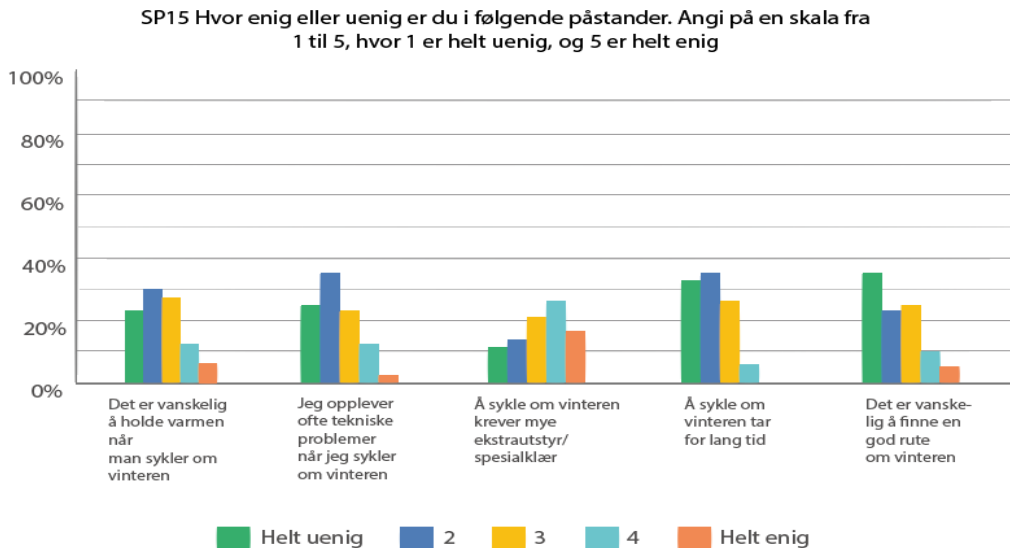
Respondentene ble bedt om å vurdere en rekke påstander knyttet til vintersykling. 79% har svart at piggdekkene har ført til at de følte seg tryggere på glatt føre, mens 75% var enig eller helt enig i påstanden om at det å sykle på vinteren var mye enklere enn de først trodde. Det var også overraskende mange som syntes at det var mer behagelig å sykle vinterstid enn først antatt.

46% svarte at de lot være å sykle etter kraftig snøfall. Kraftig snøfall har vist seg å være den største hindringen, fulgt av sterk kulde (10 kulegrader eller mer) – 39%.

55% av respondentene var enige eller helt enige i at det kreves mye ekstra utstyr når man sykler på vinteren. De aller fleste var uenige eller delvis uenige i påstanden om at det var vanskelig å holde varmen når man sykler på vinteren. Det var ikke mange som syntes at sykling på vinteren tok for lang tid. Det var heller ikke mange som opplevde tekniske problemer som følge av syklingen på vinteren.

6. Drift av sykkelveinettet

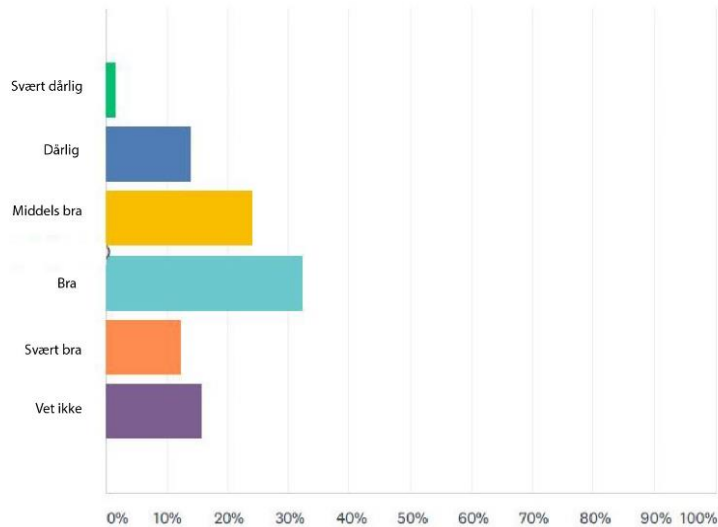
Bærum kommune prioriterte vinterdriften på utvalgte hovedruter for sykkel. Det er imidlertid utfordrende å holde lik standard langs alle hovedsykkelruter, da mange driftes av Viken fylke som bruker salt på sine veier. Bærum kommune, i sin tur har gått fra bruk av veisalt til maskinell snørydding kombinert med kosting. Deltakere ble også spurt om hvordan de opplevde driften av sykkelveinettet i løpet av vintersesongen.

- Generelle meninger om vinterdrift av det kommunale sykkelveinettet

Undersøkelsen viser at flere er mer fornøyde med standarden på vintervedlikeholdet. Til sammen var det 44% som svarte at brøytingen var bra eller svært bra, mens 17% oppga at den var dårlig eller svært dårlig. Til sammenligning i vintersyklingskampanjen 2017/2018 var det bare 35% som var fornøyde med vedlikeholdet av sykkelveinettet.

SP18 Hva synes du om vedlikeholdet av sykkelveinettet i Bærum i vinter? Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er svært dårlig, og 5 er svært bra

Besvart: 121 Hoppet over: 1

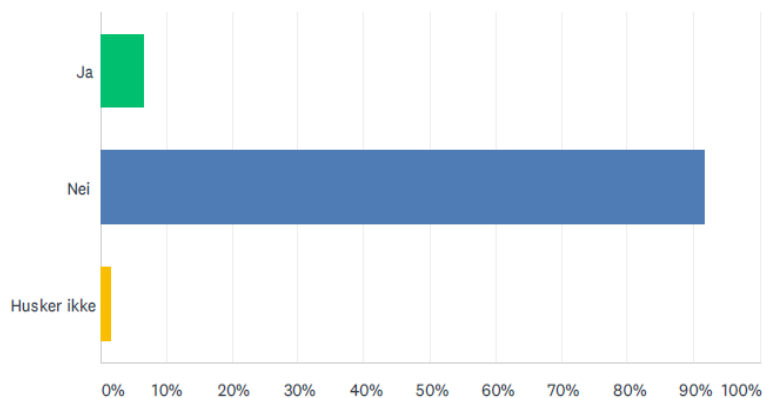

- Sykkelulykker som følge av manglende/dårlig vintervedlikehold

Det ble stilt spørsmål om noen av respondentene hadde havnet i en sykkelulykke som skyldtes manglende/dårlig vintervedlikehold, og 92% svarte nei, men 7% svarte ja. Det betyr at både kommunen og fylket bør jobbe videre for å heve standarden på vintervedlikeholdet, ettersom dette vil gjøre det tryggere å bruke sykkel vinterstid.

SP19 Har du hatt uhell på sykkelen i vinter som skyldtes mangelfull vinterdrift?

Besvart: 120 Hoppet over: 2

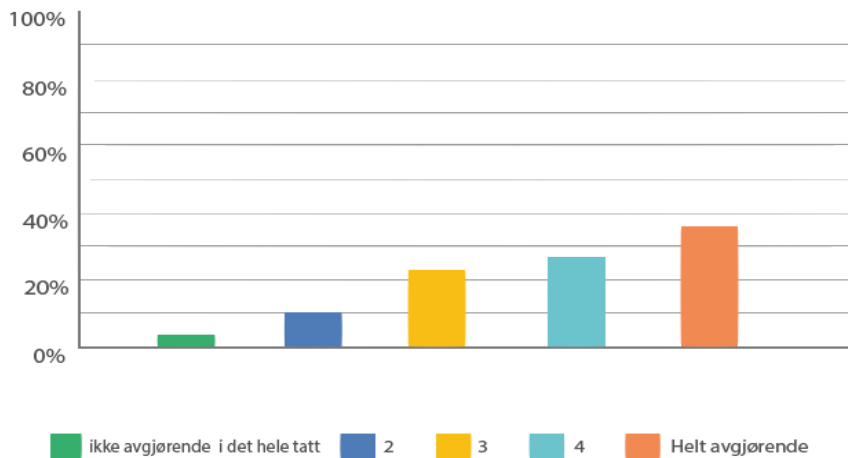

7. Kampanjens effekt

For å måle effekten av kampanjen, spurte Bærum kommune hvorvidt kampanjen hadde bidratt til at deltakere syklet på vinteren, og hvilke faktorer som var avgjørende for at de ønsket å delta i kampanjen.

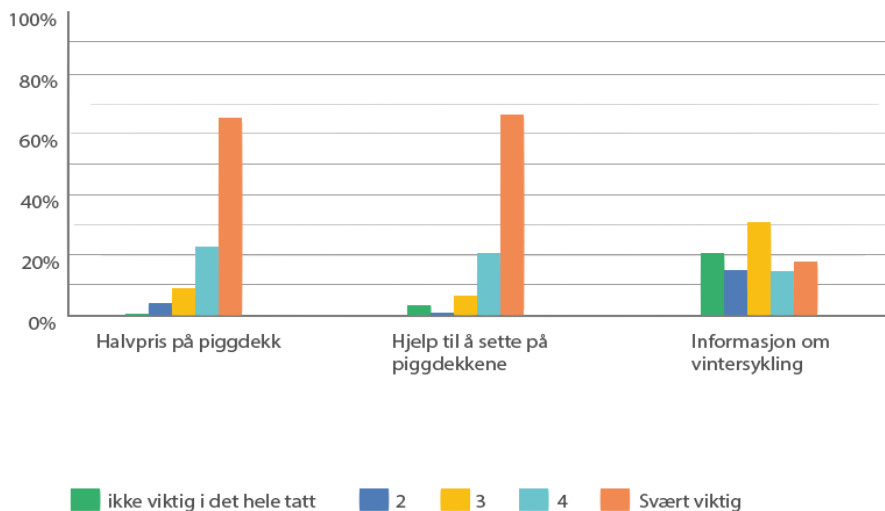
Undersøkelsen viser at for 65% av respondentene var kampanjen avgjørende eller helt avgjørende for at de valgte å sykle, kun 3% svarte at de hadde syklet uavhengig av kampanjen. Det var også 23% som svarte at kampanjen var middels avgjørende. Det kan indikere at denne gruppen hadde en viss grad av motivasjon, men var usikker på om vintersykling var noe for dem, og at kampanjen bare forsterket deres motivasjon. I forskningen omtales dette som «nudging», en form for motivasjonsstrategi som ved bruk av enkle tiltak har til hensikt å gi «en dytt» til de som er villige til å endre sine reisevaner i ønsket retning.

SP20 Hvor avgjørende var denne kampanjen for at du har syklet denne vinteren? Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er ikke avgjørende i det hele tatt, og 5 er helt avgjørende.

På spørsmål om hvilke faktorer var avgjørende for at folk ønsket å delta i kampanjen, svarte 88% at halv pris på piggdekk var en viktig eller svært viktig faktor. For 89% var det viktig eller svært viktig at de fikk hjelp til å sette på piggdekkene. Informasjon om vintersykling var ikke så viktig, da det var bare 33% som svarte at det var en avgjørende faktor for deres valg.

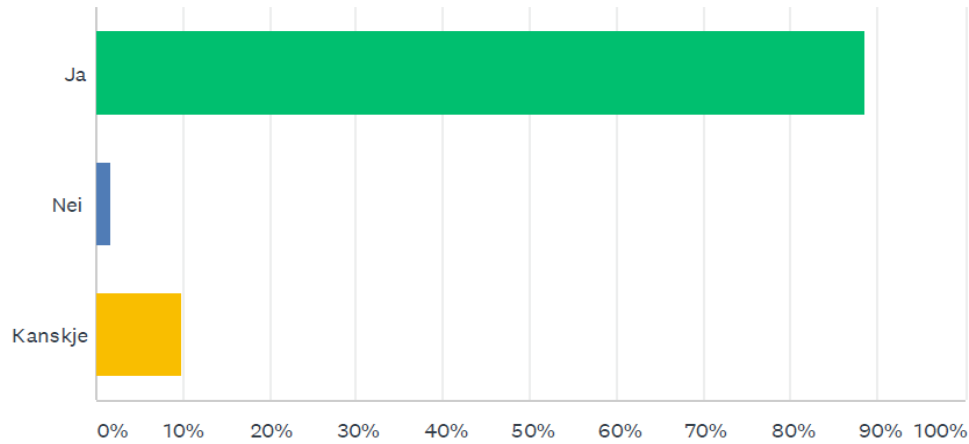
SP21 Hvor viktig var følgende for at du ville delta i kampanjen? Angi på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er ikke viktig i det hele tatt, og 5 er svært viktig.

Deltakere ble også spurt om de kommer til å sykle neste vinter, og 89% svarte ja, mens 10% var usikre.

SP22 Kommer du til å sykle neste vinter?

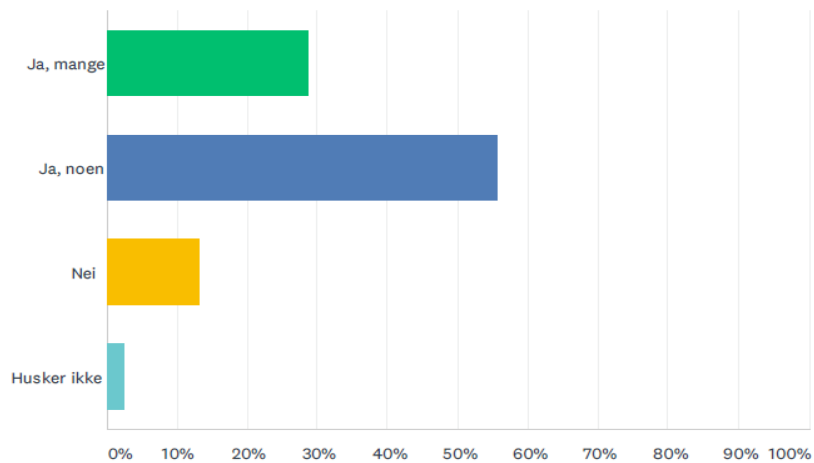
Besvart: 122 Hoppet over: 0

På spørsmål om deltakere har anbefalt å prøve ut vintersykling til andre, har 28% svart med at de har anbefalt det til mange og 56% anbefalte det til noen.

SP23 Har du anbefalt vintersykling til andre etter å ha prøvd det selv?

Besvart: 122 Hoppet over: 0

8. Kilder

Bilder på forsiden:

The guardian: <https://www.theguardian.com/cities/2016/feb/12/ice-cycles-northerly-world-cities-winter-bicycle-revolution>

Cycling in Winter in Copenhagen: <https://www.flickr.com/photos/16nine/4311334200/in/photostream/>

Parkert vintersykkel: <https://no.depositphotos.com/stock-photos/winter-biking.html>